

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta šte. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 39.

Ljubljana, dne 26. septembra 1924.

II. leto.

Skrb za hišne posestnike.

Predpriprave, izgotovljeni, pa še ne objavljeni osnutki novega stanovanjskega zakona kažejo, da je obveljalo v ministrstvu socialne politike načelo: najprej je treba pomagati hišnim posestnikom. Največji reveži so sedaj hišni posestniki.

Obveljalo je načelo, da naj tudi hišni posestnik svobodno določa ceno stanovanju, tako, kot žitni spekulant svobodno, neomejevan in nekaznovan določa in navija ceno pšenici. Ker je z vsemi stvarmi uvedena svobodna trgovina, naj bo svobodno izkoriščanje ša v stanovanjstvu.

Ponovno smo že povdarili: valorizacija vzdanih vsot je kvarna narodnemu gospodarstvu, je škodljiva in krivična. Zakaj pa ne razmišljajo ministrstva o tem, da bi se valorizirali tudi prihranki služkinj, hlapcev, malih obrtnikov in kmetov! Pred vojno si je pristradala služkinja nekaj sto kronic za stara leta, za leta boleznj in onemoglosti. Po vojni pa je lahko dvignil onemogli delavec vseh sto kron, za to pa si je lahko kupil pipo tobaka, za hrano, preživetje pa je bilo veliko premalo. Veliko premalo, dasi je moral stradati, štediti in si odtrgavati od ust celo življenje. Pa ti siromaki ministrstva za socialno politiko ne brigajo; bolj važno se jim zdi, da se hiše posestnikov obrestujejo po današnji vrednosti in da ja ne utrpel nobene škode.

Ker se ministrstvo že ne briga za one, ki so si pristradali pred vojno par kron, bi človek pričakoval, da bo v pravilnem razumevanju socialno-političnih nalog in dolžnosti, ministrstvo vsaj v prvi vrsti in predvsem posvetilo vso pažnjo in vso skrb onim, ki so brez stanovanja, ki so brez strehe.

Poglejmo samo v Ljubljani! Po statistiki stanovanjskega oblastva I. stopnje z dne 1. februarja 1924 je bilo v Ljubljani skupno 829 rodbin, ki so bile brez stanovanj, to se pravi, ki so bodisi stanovale kot podnajemniki, kot sostanovanci v neprimernih, nezdravih, pretesnih prostorih, bodisi, da so stanovale zasilno izven mesta ter se dnevno vozile iz bližnjih in daljnih krajev ali pa so živele v ločenem gospodinjstvu.

Bridko pa se moti oni, ki bi mislil, da so v številu 829 zapopadene v resnici vse rodbine, ki so brez stanovanj. 829 rodbin se je le prijavilo, mnogo pa je takih, ki se v statistične svrhe ne prijavljajo, ker so obupali nad seboj in nad stanovanjskimi oblastvi!

Močan socialistični pokret potrebujemo.

(H pokrajinskemu kongresu.)

Resnične socialiste iskreno veseli, da je med delavstvom v Sloveniji zavela nova sapa. Še nedavno je mogel vsak zmešani filozof ali pa politični športnik nahujskati delavstvo za medsebojno klanje, danes pa to že ne gre več tako lahko. Ta preoklet nam dokazuje, da je med zavednim delavstvom zmagalo prepričanje, da je delavska socialistična solidarnost temelj, na katerem se more razvijati ofenziva proti kapitalistični družbi.

Kljub temu spoznanju pa se še vedno pojavljajo stremljenja, ki imajo namen, zavajati pokret na eni strani v posebne separatistične, na drugi strani pa v kričaške enotnofrontarske organizacije, ki naj bi bile pol tje pol miš. Ne eno, ne drugo ni pravo, ker ne to, ne ono ne sloni na trdnih temeljih iskrenosti in dela, marveč imajo vsa taka stremljenja svoja osebna ozadja, osebne predsodke, na katere se skuša loviti posamezne

Naj si ogledajo vsi oni, ki zagovarjajo interese hišnih posestnikov, ki bodo opravičevali pristransko skrb ministrstva za socialno politiko za hišne posestnike, kako stanujejo danes bitja, ki jim pravijo — ljudje. V temi, vlagi, blatu životarijo otročički, majhni, nedolžni. V nežni starosti, v prvih tednih že čutijo prokletstvo, da so rojeni v delavski, uradniški družini. Vsaj mati nima prostora, da bi se z detetom odpočila, da bi ga pritisnila k sebi, da bi ga božala in negovala.

Ministrstvu za socialno politiko pa je najvažnejše, da pridejo hišni posestniki do svojih »pravice«, da pridejo do zvišanih, nezmagljivih najemščin.

Skrb za one, ki so brez stanovanja, za one, ki prebivajo po luknjah in brlogih pa prepušča ministrstvo za socialno politiko — privatni iniciativi.

Da se zviša najemnina, da bodo delavci, uradniki še bolj stradali, še težje živeli, za to skrbi — ministrstvo za socialno politiko. Da bi pa delavci, uradniki stanovali v človeških prebivališčih, za to naj skrbi — privatna iniciativa.

To je princip sedanje, po reakcionarni vladi uveljavljene socialne politike. —

Kako bo izgledala ta privatna iniciativa v stanovanjskem vprašanju, bo pokazala bodočnost. Ze danes pa trdimo, da so jalovi, goljufivi s upi, da bo privatni kapital tekem prihodnjih let iskal investicij v gradnji stanovanjskih hiš. Na eni strani tarnajo nad pomanjkanjem razpoložljivih denarnih sredstev, nad visokimi obrestmi, na drugi strani pa vedoma lažejo in trdijo: privatni kapital bo zidal, zato, da se mu bo kapital obrestoval po 5%. Bančne obresti pa znašajo 25—30%. Podjetniki obratujejo z bančnim kapitalom, licitirajo med seboj za kredite, kdo verjame, da bodo ti podjetniki sedaj iskali kreditov za gradnjo stanovanjskih hiš! Tako pa se danes ministrstvo za socialno politiko zanaša na privatno iniciativo, hišni posestniki pa izrabljajo to zanašanje v svoj prid.

Produktivna stanovanjska politika je stvar države, zadeva vlade, ne pa zadeva privatne iniciative in privatne spekulacije.

Najemniki, vsi oni, ki ste brez stanovanja — na plan! Proti vašim interesom, v vašo škodo hočejo doseči hišni posestniki svobodno razpolaganja s stanovanji in določanja najemnin.

skupine delavstva v ta namen, da pride Peter ali Pavel do zaželjenj veljavj.

Program socialistične stranke je dober in kolikor bo treba, ga bo stranka revidirala. Organizacijski načrt je dober in tudi tega stranka lahko vsak čas popravi, če se ji zdi umestno. In, glejte, tega tudi nihče ne taji, vendar se pa pojavljajo navedena stremljenja, češ, da je naša stranka preveč dogmatična, ali pa, da se nahaja v pokretu ta ali ona oseba, ki Jaku ali Jurju ni všeč. Govore celo, da bi kdo mislil, kako so modri, o angleškem sistemu organizacije, drugi zopet o ruskem, kakor bi ne vedeli, da je razvoj kapitalizma in socialni položaj delavstva ono merilo, po katerem se razvija pokret razvednozavednega delavstva.

Pri nas imamo svoje razmere, na katerih je pokret trdno zastavljen svoje korenine ne šele sedaj, marveč že pred

dvajsetimi leti. Ta pokret se je razvijal rečemo, času primerno, in je ustvaril močno podlago, ki je tudi povojna secesija ni porušila. Zato smatramo, da je vsako razkrajanje v desetletjih zbranih sil zločinsko početje nad pokretom, zločinsko zaraditega, ker je naperjeno proti konsolidaciji pokreta, ki je na pohodu.

Konsolidacije ne pomenijo osebe Bernot, Kristan, Goloub, Koren in vse druge osebe, ki se jih zlobno našteva po časopisu, naperjenem proti resnični konsolidaciji pokreta, ampak le pravo idejno združenje organizacije v enotno organizacijo in združenje s to organizacijo vseh onih sodrugov delavcev in korporacij v pokretu, ki hočejo koristiti celoti s svojim delom za povzdigo tega pokreta.

Kje boste našli sodruga, da vam bo veroval, če kujete postranske organizacije proti celoti, da ste iskren sodrug, da hočete nesebično koristiti celotnemu pokretu? Ni ga takega sodruga, ker toliko logike pa že pozna vsak zaveden delavec, da bo takoj uvidel, da tisti, ki cepi in razdvaja, ne gradi, ampak ruši.

Ker sem sam delavec, to čutim in

smatram za dobrega sobojevnika samo tistega, ki pomaga graditi stavbo in izpopolnjevati zasnovani najjačji delavski socialistični pokret. Zame ni druge logike in po tej se tudi ravnam jaz in se bodo ravnali vsi pošteni socialisti.

Kaj torej?

Na delo za celotni pokret! Zame je le to geslo in po tem geslu sodim tudi delo. V pokretu je mnogo dela že v obstoječih organizacijah, političnih in drugih; za vsakogar, ki hoče delati pošteno je prostora dovolj in nihče nima moralne pravice, da bi koga oviral v škodo pokreta pri delu za celoto.

To je vidik, iz katerega moramo presojati vse take pojave, ki jih še tupatam opažamo. In ako pojdemo le iz tega vidika, potem mora samo ob sebi prenehati medsebojno nezaupanje. Delavci v pokretu si dele delo, delajo vsak v svojem delokrogu za celoto v zavesti, da častno vrše svojo nalogo. Dober zaupnik, ki je vzrasel v pokretu, in ki ima pošteno voljo, delati za načela socialističnega pokreta in njega organizacije, ne more delati drugače. To nam bo dajalo tudi veselja in poguma za delo.

Celjske občinske volitve.

Z vso vsiljivostjo in z vsemi sredstvi se trudita oba meščanska bloka, da bi dobila relativno večino v celjski občini. Z gradim obrekovanjem naših sodrugov poskušajo črno-žolti pridobiti delavstvo na lim, n. pr. klerikalci trdijo, da so šli baje razsodni socialisti svojo pot in so podpisali njihovo kandidatno listo. Kdo so tisti razsodni sodrugi, ki pljujejo v svojo lastno skledo? To je edini šviga, miz. moj. Ze ime samo pove vse, naši sodrugi pa znajo dobro presojati in vedo, koliko pomeni švigasti šviga za naše gibanje. Za take častihlepneže nam zares ni žal. Nadalje govore, da smo napravili pakt z demokrati in to vsled našega s. Korena, ker je on v prijateljskih odnosjih z g. Prekorškom, zaradi dobave kruha v javno bolnico. Sodrugi Koren pa že dve leti ne pošilja nobenega kruha v javno bolnico in še lansko leto sploh ni več potegoval za dobavo. Ta lo izgleda v resnici Vaše obrekovanje. Nam socialistom je za osebo Prekoršek ali Janič, Rebeuschegg in dr. Ogrizek ravno toliko kakor za lanski sneg.

Naši celjski demokrati trobijo v svojem celjskem trobilu o nekaki slovenski nevarnosti, kakor, da bi se hotel svet zrušiti, če ne bodo več oni gospodarji občinskih oblasti. V Mariboru so se združili s klerikalci, v Celju pa vodijo proti njim najhujši boj. Ne hodite ne tako čisti in pristni Slovenci, če imate od prejšnjih časov toliko nacionalnih grešnikov v svojih vrstah. V svojih vrstah imate vse polno takih figur, ki pač

zmirom plavajo tako, kakor veter piha. Ko so bili še Nemci gospodarji situacije, so bili zagrizeni Turnveinerji in so se udeleževali pretefov Slovencev. Če bi bili danes pri nas gospodarji Lahi, bi bili prav ti ljudje vneti fašisti in evvarji. Danes pa so najhujši »živijo kričači«. V sredini teh nacionalnih in klerikalnih hujskačev pa korakajo socialisti, ki so dosledni v svoji principijelnosti in morali. Meščanske stranke pa tavajo sem in tje kakor potapljačja se ladja; brez značaja se združujejo tudi s hudičem proti svojemu programu, ki ga meščanske stranke sploh nimajo, samo da prevarijo ljudstvo in da dosežejo svoj cilj. Zapomnite si, da bo prišel čas, ko se boste začeli tresti pred razredno zavednim proletariatom, ki ga že vidimo korakati z naglimi koraki proti cilju do končne zmage. Ne bo vam več dolgo mogoče goljufati delavskega trpina, ker mu bo od dneva do dneva jasnejše, kje so njegovi prijatelji in kdo je njegov sovražnik. Tudi naše celjske volitve so takšen mejnik, ki kaže pol, po kateri mora hoditi delovno ljudstvo. V nedeljo, kdo zna trezno misliti in koliko nas je že, ki korakamo pot socializma. Zatoraj, sodrugi na delo! Pokažite vsi trpini, da se vam gabi raznovrstna nacionalna in klerikalna godlja, ki se vam servira v »Novi Dobi« in »Celjskih Novicah«! Vsakega delavca je dolžnost, da odda svoj glas za socialistično listo, ki ima na vseh voličjih drugo škrinjico.

Izid mariborskih občinskih volitev.

V nedeljo so se vršile v Mariboru občinske volitve. Izid teh volitev je nastopen: nacionalni blok 2405, Nemci 994, socialisti 960, komunisti 190 in Zagorskijska »gospodarska« lista 43 glasov. Po tem rezultatu so dobili socialisti v občinskem svetu 4 odborniška mesta. Nacionalni blok pa je dobil 32, Nemci 4 in komunisti eno mesto.

Občinske volitve v Mariboru so pokazale razveseljivo dejstvo, da je socialistični proletarijat izza zadnjih volitev številčno lepo napredoval. To pomembno napredovanje gre na račun vztrajnega in vestnega delovanja naših mariborskih sodrugov. Rezultat občinskih volitev je za resno in intenzivno delo tamšnjih sodrugov zanje najboljšje prizna-

nje, obenem pa nova vzpodbuda k nadaljnemu delu za socialistično stranko.

Nacionalni blok je dosegel večinsko zastopstvo v občinskem svetu potom famoznega Žerjavovega volilnega reda. Žerjavov volilni red je dosegel, da je tudi Žebot pokleknil pred Orjunaškim barjakom. Obenem pa doseglj vsaj navidezno harmonično soglasnost meščanskih strank v boju proti razrednemu proletariatu.

Boj nacionalnega bloka je bil podoben boju z oslovo senco. Zaradi tisoč Nemcev, so se združili vsi meščanski elementi, postavivši si devizo: za nacionalni Maribor.

Sedaj ima nacionalni blok nemoteno priliko, da v ime nacionalnega bloka

nadaljuje po socialistih započeto delo v mariborski občini. Nacionalni blok, ki ga reprezentira pisana družba mariborskih klerikalcev, liberalcev in zadnjih ostankov narodnih socialistov, nosi sedaj polno odgovornost za bodoči gospodarski in kulturni razvojni napredek mariborskega mesta. Življenje in živjanje nacionalističnih elementov po mariborskih ulicah, povrhu pa pozdravni nagovori raz magistratna okna še daleko ne izčrpavajo nalog, ki jih nalaga živ-

ljenska nujnost nacionalnemu bloku. Vemo pa, da Žebot in njegova okolica večjih in drugačnih sposobnosti nima.

Socialistični klub bo vršil svojo nalogo. Proletariat pa bo skoro videl, kam vodi nacionalni blok Mariborsko mesto in kako bo izgledal Maribor pod okriljem in vodstvom nacionalnega bloka. — Vsaj pri nacionalnem bloku ni bilo vodilno geslo: prava, potrebam odgovarjajoča komunalna politika.

Vesela novica iz Amerike.

Nipigon, Kanada, 6. avgusta 1924.

Slav. uredništvu

»Socialista«

v

Ljubljani.

Jaz sem delavec in me je zaneslo pred več leti semkaj v ta kraj, kjer čujem le malo o mojih rojakih in slovenskih socialistih. Zato sem se razveselil, ko ste mi začeli pošiljati »Socialista«, iz katerega vem, kako težko vam gre, tam doma. Rad bi vam pomagal in sem dolgo premišljeval. Pa sem prišel na misel, ki je precej ameriška, in ki vam jo predlagam in pošiljam obenem tudi 60 naših dolarjev. Porabite jih zato, da razpišete 5 nagrad po 10 dolarjev za pridobivanje naročnikov, 10 dolarjev pa porabite za svoje stroške. Kako to izpeljete, je Vaša stvar, jaz upam, da boste denar sprejeli, je težko zaslužiti ali rad ga dam, če vam moram pomagati. Ob priliki se še oglasim.

Vas vse lepo pozdravljam

zvesti sodrug John Mohar.

Razpis nagrad.

Ustrežajoč želji s. Moharja, katerega mu se na tem mestu zahvaljujemo za njegovo požrtvovalno zvestobo do našega pokreta, razpisujemo s tem

5 nagrad po 10 dolarjev

za nabiranje novih naročnikov, oziroma za nove naročnike.

Načrt za razdelitev nagrad je sledeči: Vsak naročnik »Socialista« dobi v eni prihodnjih števil »Socialista« dopisnico s položnico. Na dopisnici je 5 števil. Te številke gre do ene naprej.

Te dopisnice so namenjene zato, da nam naročnik, ki je pridobil kakega novega naročnika napiše ime in naslov novega naročnika na dopisnico in nam dopisnico vrne. Na eno dopisnico lahko napiše največ naslove petih novih naročnikov, k vsaki številki enega, lahko pa tudi manj. Če je kdo pridobil več kot

5 novih naročnikov naj piše na upravo, da mu pošlje nadaljne dopisnice s številkami.

Z imeni novih naročnikov izpolnjene dopisnice mora poslati najkasneje do 20. oktobra na upravo. Dne 23. oktobra se bo vršilo žrebanje in sicer na sledeči način: Od vseh številke se najprvo odstranijo tiste številke, pri katerih ni na dopisnicah sporočeno ime kakega novega naročnika. Od tako ostalih številke se izžreba potem 5 števil. Dotičnik, ki je pridobil naročnika z izžrebano številko dobi skupaj z izžrebanim novim naročnikom nagrado v znesku po 10 kanadskih dolarjev, t. j. približno 800 Din, torej vsak polovico, namreč 400 Din. Izžrebane številke se objavijo v »Socialistu« dne 24. oktobra 1924, tudi imena izžrebancev, če to žele. Denar se takoj po žebanju pošlje po pošti.

Samo dva pogoja sta, ki se morata izpolniti.

1. Oni, ki nove naročnike zbere, mora imeti do 31. oktobra 1924 naročnino za »Socialista« plačano, ne sme biti toraj nič naročnine dolžan. Naročnike torej zamore nabirati tudi vsak nov naročnik, če je le naročnino do 31. oktobra 1924 plačal.

2. Nabiratelj naročnikov mora poskrbeti, da plača nov naročnik vsaj za 6 mesecev naročnino naprej (t. j. D 30), torej do 31. marca 1926. Če se nam sporoči samo naslov novih naročnikov, pa ne pošlje obenem denar vsaj do dneva žrebanja gre dopisnica v koš! Zato je vsaki dopisnici priložena tudi položnica, potem katere pošljite nabrano naročnino.

Naročniki »Socialista«!

Podpisana uprava misli, da s predležečim razpisom najbolj ustreza željam našega kanadskega prijatelja.

Krog naših naročnikov se bo s tem načinom zbiranja novih naročnikov povečal, dobiček od tega bo imel celoten naš politični pokret!

Uprava »Socialista«.

Iz Bernotovih javnih računov.

Našega »hitrega računarja« članek v »Socialistu« od 19. sept. 1924 pod zgornjim naslovom je Bernota zelo razburil. Potipali smo ga namreč za tisto žilco, kjer je najbolj občutljiv — netočnost njegovih javnih računov.

Namen naše notice je bil dokazati, da ima Bernot daleko manj naročnikov za »Napreje« oz. »Ljudski glas«, kakor pa označuje višina naklade (1200 oz. 3000 izvodov), da torej vara javno mnenje. Priznamo sicer radi, da Bernot morda res tiska toliko izvodov, kakor pravi, to pa je postranska stvar. Za nas in za njegove pristaše je namreč prva stvar ugotovitev, da ima za vse te izvode vsega skupaj le kvečjemu polovico naročnikov, od katerih mu pa še lep del ostane naročnino dolžan.

Evo! Bernot v svojem odgovoru konstatira, da smo se mi zmotili glede višine naročnine za »Napreje« — pa ne po naši krivdi, kajti od nas navedene naročnine so na vsaki številki »Napreja«

tiskane. Pa je že tako, da Bernot tudi tu nima reda.

Bernot računa, da gre na naročnike le 800 »Naprejev« in 1400 štev. »Ljudskega Glasu« (torej ena tretjina naklade »Napreja« in »Lj. Glasu« gre že kar naprej v izgubo!). Na podlagi tega in Bernotovih lastnih številke pa konstatiramo nadalje: Za »Napreje« postavlja Bernot sedaj tale račun:

naročnina potom organizacij D	15.250.43
naročnina posameznikov	> 16.244.15
naročnina dolžnikov	> 16.301.62
odpis 50 odstotkov naročnine dolžnikov	> 16.301.62

Skupaj ... D 64.097.82

Te številke nam kažejo, da je samo polovico od 800 izvodov »Napreja« plačanih, torej 400, polovico (400) pa na dolgu. Ker je od tega dolga že polovico odpisal, računa, da mu bodo le še 200 izvodov plačali naročniki, to se pravi, da ima »Napreje« le 600 naročnikov, od tega

samo 400 plačujočih, med tem ko se »Napreja« tiska v 1200 izvodih. 600 izvodov, polovico naklade ga torej gre v izgubo; v resnici lepo gospodarstvo! Prašamo: zakaj pošilja Bernot toliko brezplačnih in neplačanih izvodov, kako se to ujema z njegovimi načeli?

No, kako je pa z »Ljudskim Glasom«? Bernot postavlja sledeči račun:

Naročnina potom organizacij D	3.648.30
naročnina posameznikov	> 5.394.50
naročnina dolžnikov	> 16.073.60
odpis 50 odstotkov	> 16.073.60

Skupaj ... D 41.190.—

Ta slika je še lepša. Od 1400 izvodov »Ljudskega Glasu«, kar jih Bernot po lastni navedbi pošilja »naročnikom«, je plačanih le dobra ena petina (Din 3.648.30 in Din 5.394.50, skupaj tedaj približno Din 10.000), torej recimo 300 izvodov, neplačanih pa je 1100 izvodov, o teh pa za polovico, to je 550 izvodov naročnina kot neizterljiva že odpisana!

In kaj smo mi v »Socialistu« rekli: »da Bernot laže, ker nima niti 1000 naročnikov za »Napreje« in 1800 za »Ljudski Glas«, ampak kvečjemu polovico«. Ali smo se zlagali? Ne — iz zgornjih Bernotovih številke vidimo, da ima Bernot za »Napreje« vsega 400 plačujočih in

200 baje izterljivih naročnikov-dolžnikov. Res je, mi smo se zmotili — ali naša zmeta je šla v korist Bernotu, on sam je šele odkril, da smo mi število njegovih naročnikov še veliko previsoko preračunili! Res nam ni žal te zmete! Vidi se, da so Bernotve »cifre« le »cifre«, posebno o višini tiskanih izvodov »Napreja« in »Ljudskega Glasu«! Zakaj ne da rajc kar po 10.000 izvodov obeh časopisov tiskati, če ima toliko denarja, da zamore več ko polovico naklade svojih glasil rezmetati zastonj!

Seveda — Bernota to ne boli, saj je lastnik listov Sloga, ki dolgove plačuje. Ves denar Sloge se zabije v »Napreje« in »Ljudski glas«, — kaj bodo pa vložniki Sloge rekli, ko naenkrat ne bo več nikjer denarja za vračilo vložnih hranilnih vlog, kaj bodo rekli, ko bo Slogo hudič vzel in ko bodo morali iz jamstva prispevati še po 50 Din na delež? In je deležev le (pri 146 članih) za 7300 dinarjev, ki so tudi že izdani za tisk, jamstva tudi le za Din 7300, hranilnih vlog pa baje za nad 70.000 Din, v zadnjem času baje celo nad 100.000 Din, vprašamo — kje je kritje za ogromno izgubo, ki grozi članom Sloge?

Pazite in odprite oči!

Hitri računar.

Politični pregled.

Vstop Nemčije v Društvo narodov. Nemška vlada se je obrnila v London po informacije glede vstopa v društvo narodov. Sedaj je Londonska vlada na to vprašanje odgovorila, vsled česar se bo vršila seja ministrskega sveta, ki bo obravnavala o vstopu Nemčije v Društvo narodov. Zunanji minister Stresemann je imel v tej zadevi dolg razgovor z angleškim poslanikom lordom D'Albarnom. Splošen vtis pa je, da bo Nemčija težko še tekom tega zasedanja sprejeta za članico v Društvo narodov. Zanimiva je tudi vest, da se je začela Nemčija direktnim potom pogajati s francosko vlado glede vstopa v Društvo narodov in da že v prihodnjih dneh pričakujejo definitivnega odgovora s strani francoske vlade. —

Mirovni pakt Društva narodov. Protokol, o katerem se posvetuje sedaj razorožitvena komisija Društva narodov, ima približno nastopno besedilo: Da se zagotovi trajni svetovni mir in sigurnost narodov, ki bi mogli biti ogroženi v eksistenci in svobodi, dalje, ker jih vodi želja, da se omogoči popolna uporaba v paktu določenega sistema za mirno poravnavo med včlanjenimi državami nastalih diferenc, kakor tudi da se preprečijo mednarodni zločini in se izvede določena redukcija in omejitev oboroževanja, so se zedinili pooblaščenih zastopniki na sledeča določila: Člen 1. Člani Društva narodov se zedinijo, da ne bodo v nobenem slučaju začeli vojne proti eni včlanjenih držav, izvzemši slučaje, če bi naleteli na odpor pri opravljanju poslov po nalogu Društva narodov. Ostala določila urejajo postopek razsodišča.

Volitve na Danskem. Zadnje volitve na Danskem so znova pokazale razveseljiv in presenetljiv napredek socialističnih glasov. V Landsting so bili izvoljeni v prvi polovici trije radikali, pet konservativcev, dvanajst socialističnih demokratov in osem poslancev zmerne leve. Socialni demokrati so napredovali izza zadnjih volitev za tri mandate.

Strankin zbor angleške delavske stranke. Sedmega oktobra in naslednje dni se bo vršil v Londonu dvainštrideseti kongres angleške delavske stranke. Na dnevnem redu so v prvi vrsti organizatorična strankina vprašanja. Tako se bo na kongresu razpravljalo vprašanje spojitve vseh socialističnih strank v

skupno delavsko stranko. Dalje bo kongres razpravljal tudi o izgraditvi ženskih in mladinskih socialističnih organizacij. Da bodo na dnevnem redu tudi komunisti, ni treba posebej omenjati. Zanimiva obeta postati na kongresu tudi razprava o razmerju med stranko in vlado, kakor tudi razprava o zadržanju delavske vlade napram delavskim stvarkam. Ena struja zastopa stališče, da naj izjavi delavska vlada, da hoče socializirati ono gospodarsko panogo, v kateri bi pretila nevarnost resnejšega gospodarskega konflikta.

Nemčija in Društvo narodov. Pod predsedstvom nemškega državnega predsednika se je vršil v Berlinu ministrski svet, na katerem se je ugotovilo soglasno stališče nemške vlade, da mora stremeti za čimprejšnjim vstopom v Društvo narodov. Ta sklep nemške vlade je bil narekovan predvsem po naslednjih okolnostih: da se zavarujejo manjšinske pravice, da se uredi vprašanje Saarske kotline, vprašanje splošne razorožitve in drugo. V informacijo glede sprejema v Društvo narodov navajamo: O članstvu Društva narodov določajo pravila Društva narodov. Po teh pravilih so prvenstveni člani Društva narodov oni, ki jih pravila izrecno naštevajo, to so vse države entente. Vse države, ki so se z entento vojevale, morejo postati člani Društva narodov le, če za sprejem glasuje vsaj dve tretjini članov. — Predpogoj za sprejem pa je, da nudi ona država, ki želi, da se sprejme v Društvo narodov, vse potrebne garancije za dejansko izvrševanje mednarodnih obveznosti. To določilo v pravilih je očitno namenjeno, da dela Nemčiji težave in neprilike. Zato je važno, kakšno stališče bosta glede Nemčije zavzela Herriot in Macdonald.

Socialno zavarovanje v Češkoslovaški republiki. Pretečeni teden so sprejeli v češkoslovaškem parlamentu zakon o zavarovanju delavcev za bolezen, invalidnost in starost. S tem se je zaključil desetletja trajajoči boj češkega delavstva za izvedbo zavarovanja za starost in onemoglost. Vendar pa ta zakon ni zadovoljil v polnem obsegu delavskih zahtev in gotovo je, da bi zakon bistveno drugače izgledal, če bi ga obravnaval češkoslovaški parlament takoj po prevratu, ko je imel delavski razred na razvoju dogodkov veliko večji vpliv. Sedanji zakon jasno kaže, da je tudi na Češkoslovaškem delavski razred razcepjen, vsled tega oslabilen in je buržuaziji tudi pri tem zakonu uspelo, da je varovala svoje koristi. O zakonu samem bomo še izpregovorili, za danes pa se omejimo na sledeče: Tudi pri nas je že z zakonom uveljavljeno zavarovanje za onemoglost in starost. Vendar pa je izvedba starostnega zavarovanja odložena najkasneje do 1. julija 1925. Da se vsaj s tem dnevom uvede zavarovanje za onemoglost in starost, bo treba še hudih, hudih bojev in velikih naporov.

Že 38 let je

SARGOV

KALODONT

ZOBNA KREMA

nemadkrijiva dobra!

Tedenske vesti.

Razmere glasov pri občinskih volitvah v Mariboru.

Volitve v narodno skupščino l. 1923:

	Glasov:	v %:
SSJ	926	18.80
Sedanji Nar. blok	3041	61.75
Nemci	958	19.45

Skupaj oddanih glasov 4925 100.—

Občinske volitve 21. sept. 1924:

	Glasov:	v %:
SSJ	960	20.91
Narodni blok	2405	52.37
Nemci	994	21.65
Komunisti	192	4.18
Gašperiteater Zagorski	41	— .89

Skupaj... 4592 100.—

Če primerjamo število glasov občinskih volitev z volitvami v narodno skupščino, vidimo, da je:

Socijalistična stranka Jugoslavije napredovala za 34 glasov
Nemci napredovali za 36 »
Narodni blok je nazadoval za celih 636 »

Če odštejemo 192 komunističnih glasov, ki so bili pri volitvah v Narodno skupščino oddani klerikalcem, vidimo, da je kljub temu Narodni blok nazadoval za 444 glasov in to v času, ko so po časopisju vpili, da pomenijo te volitve »plebiscit« v Mariboru. Zdi se nam, da bodo glasovi narodnega bloka rapidno padali leto za letom, če se bo v volitve vmešavala z delavsko krvjo omadeževana Orjuna.

Za šolo. Delavski razred je eminentno interesiran na dobri, moderni, popolni šoli. Vsaj se v polni meri zaveda, da more pričakovati lastnega napredka in zboljšanja svojega položaja le od dobre šole, le od temeljite in resnične izobrazbe. Zato delavski razred s podvojeno pazljivostjo zasleduje početje šolskih oblasti in početje za ljudsko izobrazbo odgovornih faktorjev. Nekaznovano ne bo ostalo naravnost svinjsko — edino ta izraz je primeren — in šolskemu napredku kvarno opravljanje šolskega referata pod Vadjalovo egido. Kaj misli ta nesrečni Vadjal, da je premetavanje učiteljstva iz kraja v kraj, iz šole na šolo res višek pedagoške modrosti in pedagoške sposobnosti? Kaj misli ta Vadjal, da bo s tem dosegel napredek v šoli? Za danes se omejimo na to konstatcijo. Svetujemo pa mu, naj se ogleda malo po svetu, morda bo našel kje kako knjigo, da se bo poučil o modernih šolskih reformah, o modernem, zahtevam ustrezajočem šolskem pouku. Menda Vadjal vendar ne misli, da je za šefa šolskega referata že dovolj, če zna in ve, kako se sklanja latinski osel — asinus in kako se klanja človeče vladajočim politikom.

V nedeljo dne 28. t. m. priredijo akademiki-marxisti v veliki dvorani Mestnega doma ob 10. uri dopoldne ob priliki šestdesetletnice prve internacionale javno predavanje o njenem zgodovinskem pomenu. Vstop prost!

Protivojni dan. Protivojni dan, ki ga je priredila v nedeljo, 21. septembra Strokovna komisija v Sloveniji je lepo uspel. Polna je bila dvorana v Mestnem domu v Ljubljani. Številna je bila udeležba v Ptuj, Sočtanju, v Celju, Rajhenburgu, Sevnici in drugod. Tudi proletariat Slovenije se v polni meri zaveda važnosti protivojnih manifestacij in zato je bil odziv tako lep, uspeh tako popoln.

Protivojne manifestacije so se vršile po celem svetu. Veličastna je bila manifestacija v Berlinu, Pragi. Najveličastnejša pa na Dunaju, kjer sta strokovna in politična internacionala obenem izročili dunajskemu proletariatu rdečo zastavo. Protivojni dan je pokazal: vojna ni zrahljala mednarodne proletarske solidarnosti. Nasprotno. Delavski razred si je danes bližji kot pred vojno in internacionalne vezi so še trdnjše, še močnejše kot preje. Dati narodom drugačno duševnost, uresničiti socialistično družbo, to bodi naše delo za mir, naše delo proti vojni.

Celjski sodrugi pozor! V nedeljo dne 28. septembra vsi, ki ste prosti in

imate čas (to velja tudi za okoliške sodruge), zglasite se zjutraj ob 8. uri v delavskem tajništvu, Vodnikova ul. 3. Vsi boste imeli delo. **Odbor.**

Kam pa »Narod« jadra? Ker so se politične razmere tako utrdile, da bo treba precej časa, predno se bo klerikalec prevrnil iz vlade in predno bo zopet Pribičević zapaševal v državi, zato je tudi ata »Narod« spremenil svoj kurz in zajadral za sedanjo vladno koalicijo. Mi mu pravimo samo: dober tek pa srečno rajžo.

Mednarodni proletarski svobodomiselniki kongres na Dunaju. Začetkom oktobra se bo vršil na Dunaju mednarodni proletarski svobodomiselniki kongres. Namen tega kongresa je, da združi v proletarsko internacionalo vse svobodomiselniki organizacije, ki temeljijo na socialističnem naziranju.

»outro« dobiva korajžo. Kadar »Jutro« pogori na vseh bojiščih, takrat se loti socialistov. Enkrat napada s. dr. Periča, enkrat koga drugega in ga izigrava sedaj proti klerikalcem, sedaj proti komunistom itd. Menimo pa, da bi bilo priporočljivo za »Jutro«, če bi te bo prepustilo nam, ker toliko uspešno kakor demokrati bomo že sami vodili pro-

ti njim politični boj. »Jutro« naj si kar samo preišče svoja jetra.

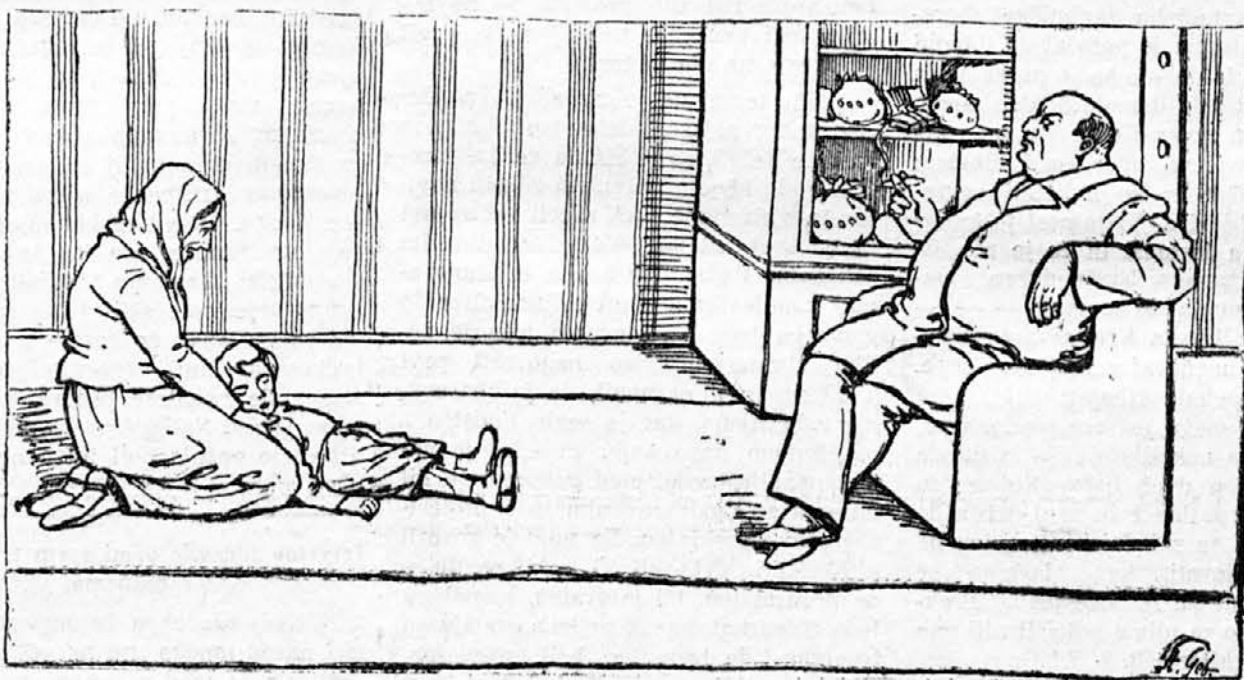
Tudi Madžari znajo. Stol sedmorice v Zagrebu je nedavno potrdil obsodbo okrožnega sodišča v Celju proti Alojziju Sedeju in spoznal za pravo in dobro, da bo Sedej sedel za zgovorjene, dnevno ponavljane besede — celih trinajst mesecev. Prav enako sodijo tudi Madžari, kjer vlada krvavi in reakcionarni beli teror. Tako so obsodili na Madžarskem nekega novinarja na 18 mesečno ječo, ker je napisal članek o nevdržnih političnih razmerah pod Horthyjevim režimom. Pa pravijo, da pri nas ni terorja in ni reakcije. — Sodijo kakor Madžari, o katerih govori ves svet vsled njihovega političnega nasilja.

Črna lista. Delavske organizacije so vodile skozi desetletja proti delavskim knjižicam najostrejši boj, dobro se zavedajoč, da so delodajalci potom njih uvajali sistem »črnih list« in potom delavskih knjižic odklanjali vsakogar, ki je bil po enem svojih prejšnjih delodajalcev spoznan za »nevrednega«, da se sprejme zopet v delo. Zato so po vseh naprednejših državah dosegli, da so se delavske knjižice izmenjale z legitimacijami, ki naj bi preprečile delodajalcem, da bi vodili črne liste, to je sezname onih, ki ne smejo dobiti dela. Pa

delodajalci seveda tudi po uvedenih legitimacijah niso opustili svojega stremljenja po uvajanju črnih list. Tako so tiskarnarji na Dunaju sklenili, da sme zadruga tiskarnarjev kaznovati vsakogar, ki bi vzel v službo pri drugem tiskarnarju zaposlenega tipografskega delavca. Da se to izvede, so uvedli v tej famozni zadrugi posebne listine, na katerih vodijo evidenco zaposlenih tiskarniških uslužbencev in na ta način je malenkost, da se vodijo znova črne liste. Pri nas seveda delodajalci še nimajo takih skrbi. Kljub zakonu o zaščiti delavca so uvedene še vedno delavske knjižice in — svoječasno je sicer romal po svetu nekaj pravilnik o delavskih legitimacijah, vendar pa je zopet obležal v miznici kakega ministrskega uradnika.

Potres in vremenske nezgode. V okolici Erzeruma se ponavljajo dnevno močni potresni sunki, ki povzročajo med tamošnjim prebivalstvom veliko razburjanje in ogromno materijelno škodo. Potres je doslej porušil nad 35 vasi in zahteval precej človeških žrtev. Kaj so se pregrešil proti božji volji tamošnji ljudje? V Jutlandiji pa je divjal vihar, ki je ravno tako opustošil precej vasi in potopil precej ribiških ladij. Ja, ja, vsakogar zveliča božja previdnost po posebnem kopitu.

Po novem stanovanjskem zakonu.

»Ste mislili, da boste vedno zastoj stanovali, prokleta banda!«

Posebne vrste demonstracija. Na Dunaju so vprizorile v tretjem okraju ženske posebne vrste demonstracijo. V tem okraju je skočila namreč skozi okno neka žena, ki jo je prevrnil zakanski mož. Pri padcu se je nesrečnica tako poškodovala, da je na dobljenih poškodbah umrla. Sedaj pa so ženske in dekleta tega okraja ugotovile, da je pri moževi nezvestobi aktivno sodelovala kuharica v eni tamošnjih restavracij. V znak ogorčenja so se zbrale razburjene žene pred gostilno in — slabo bi se go-dilo kuharici, če bi je ne zaščitila policija. Med demonstrantinjami se baje ni nahajala nobena, ki bi se bila kdaj tako pregrešila kot se je kuharica.

Če je mamica preveč lahkoverna. V Nemški Avstriji je doživela neka mamica bridko razočaranje. Hčerka te razočarane mamice je namreč spoznala elegantnega gospoda, ki se je predstavil za argentinskega generalnega konzula dr. Pollandesa. Mamica, vsa srečna, da bo napravila hčerka s svojim fletkanim obrazkom tako dobro partijo, je sama hitela na sodišče, da bi dobila dovoljenje za poroko in naravno se ji je zdelo, da sta se popeljala ženin in nevesta tudi malo na Dunaj. Kaj za to, vsaj bo hitro poroka in hčerka Muci bo postala milostljiva soproga generalnega konzula. Pa — o, joj! Argentinija nima nobenega generalnega konzula, ki bi se pisal za Pollandesa. Zato je naravno, da je sedaj ta Pollandes pobegnil, z njim pa je izginila tudi fletkana Muci. Mamica joče in vzdihuje, policija pa išče generalnega konzula Pollandesa, ki je baje pretkan trgovec z dekleti.

Osebna vest. Kakor smo obveščeni, je nadzorstvo Sloge vsled skrajno gospodarstva odstavilo predsednika Bernota in člana načelstva Pastoreka in Kisovca.

Knjigovodstvene gopodarske posle je prevzel Ciril Böhm iz Celja, ki je baje svoj mesto že nastopil. Bernot pa ostane slejkoprej odgovorni urednik »Napreja«.

Za skrbeče delavske gospodinje bi bila gotovo v veliko veselje nastopna vest: Pofesorju kemije v Liverpoolu dr. Balyju se je posrečilo potom posebnih električnih žarkov kemičnim potom napraviti sladkor. Ker je pa ta vest ameri-kanska, je zato seveda še malo verjetna in — žalibog, sladkorja tudi še potem za dva krajcarja ne bo veliko. Veliko več pa delavcu ne ostane, da bi si mogel osladiti grenko in malo mlečno kavo.

Atentat na Herriota? Nedavno se je zglasila na eni policijskih stražnic v Parizu neka žena, ki je predala služboju-čemu policijskemu uradniku revolver z dostavkom, da je nameravala na Herriota atentat, da pa se je zadnji hip skesala in se sedaj sama javlja policiji. Da so dognali na ženi blaznost, se razume.

Proslava šestdesetletnice Internaci-onale. Na dan šestdesetletnice prve Internacionale, to je 28. septembra se bo vršila v Londonu na inicijativo Socialistične Internacionale velika proslava. Dopoldne omenjenega dne bo zborovala eksekutiva soc. Internacionale, popoldne pa bo eksekutiva posetila Marxov grob. Zvečer bo spominska slavnost, na kateri bodo govorili tudi ss. Vandervelde, Berstein, Lorguet, Kautsky in drugi.

Položaj v Maroku. Po precej dolgem pretepanju in pobijanju izgleda, da so se »vojske« naveličali uporniki, še bolj pa seveda španski vojaki. Sicer je vojska de Riverre zadnje čase imela malo večjo srečo, vendar je tudi španskemu diktatorčku prav po godu pripravljenost Abdel Krima, da se pogaja s špansko vlado. —

* * *

Razširjajte „Socialista“!

Nosite samo **BERSON** gumi pete in potplate. Dajo elastično hojo, so cenejše in obdržijo vaše čevlje trajne.

Prekmurski drobiž.

Kleklave »Novine« proglašajo »Slovenca« za hujskača. Z ozirom na vesti, da se bo železnica Ormož-Murska Sobota gradila samo do Ljutomera, se je poslanec Klekel obrnil za pojasnila na prometnega ministra Sušnika in si dal od njega poslati brzojavko, v kateri pravi minister, da se bo železnica gradila do Murske Sobotе in naj ljudstvo ne veruje hujskačem. To smo čitali v Kleklovih »Novinah«. Ker je svoječasno poročal tudi »Slovenec«, da se bo železnica gradila samo do Ljutomera, je potemtakem tudi »Slovenec« hujskač, ki po nepotrebnem razburja ljudstvo. K ministru brzojavki bi pripomnili, da ni ž njo povedal pravzaprav nič novega, ker je ljudstvo že prej vedelo, da se železnica gradi do M. Sobotе. Prekmurci želijo namreč vedeti, kdaj bo železnica končana in izročena prometu; to je pa gosp. minister »pozabil« brzojaviti.

Shod Radičevcev, ki se je vršil 8. septembra v Pucincih, je jasen dokaz, da je ljudstvo sito obljub in visoko donečih fraz in da zahteva dejanj od onih, ki ga vladajo. Vkljub temu, da so agitatorji razbodbali po Prekmurju, da pride na shod sam Radič s soprogo in 20 poslanci, je prišlo na shod le 250 ljudi, med katerimi je bilo nekaj klerikalcev, ki so se, z Radičevci skregali in skoro stepili. Spoznanje prihaja, sicer počasi, a vendar prihaja — — —

Demokratje v Murski Soboti so imeli predpreteklo nedeljo zaupniško zborovanje, na katerem je poročal dr. Lipold iz Maribora. Iz debate se je poznalo, da sta tudi med tuk. demokrati dve struji. Dr. Lipold in notar Koder sta zagovarjala Pribičevičevo smer pod devizo: vztrajati, dočim so se nekateri zavzemali za Davidoviča. Vztrajnost je tudi v politiki dobra lastnost in če je res, da kdor vztraja zmaga, bo že dobro, ampak smola, smola, to je vrag — — —

Listoma »Morska Krajina« in »Sza-badsag« je naenkrat zmanjkalo sape. Oba sta prenehala izhajati baje le za kratko dobo enega meseca. Izgleda pa, da bo ta doba nekoliko daljša in da sta izdajatelja teh dveh listov Kühr in Hartner (oba poslanca in spe) prišla do spoznanja, da se z izdajanjem listov ne izplača nadaljevati, ker blagajna se prazni, mandat pa le noče priti. Prekmurci ne bodo za njima potočili niti ene solze in jima kličejo R. I. P.!

Eppur si muove... Prometni minister Sušnik si je pretekli teden ogledal

železnico Ormož-Murska Sobota in ob tej priliki obljubil, da bo železnica izročena prometu še pred novembrom, ampak le od Ormoža do Veržeja. Za trakt od Veržeja do Murske Sobotе je rekel, da bo naročil, naj se potuebni materijal čimprej pripravi, da bo tudi ta »kos« železnice vozil. Brzojavka, ki jo je gosp. minister »poslal« poslancu Kleklu, kot v gornji notici omenjeno, se glasi nekoliko drugače, zato smo res radovdni, kdo ima prav: ali Klekel ali g. minister. Vederemo, saj do novembra 1924 ni daleč...

Dopisi.

Mirovna manifestacija v Celju.

Sresko poglavarstvo, policijski oddelek je manifestiranje po cesti in shod vsled kužne bolezni prepovedal. So drug Koren je pri sreskem poglavarstvu vsled prepovedi interveniral in naznanil, da je s posebnimi lekati, ki so se v to svrhu izdali in razširili, agitacija že izvršena in da se ne bo dalo preprečiti, ker bo delavstvo smatralo to prepoved za enostransko, ker ni prepovedan obisk cerkva in kina ter da se prireja jo tudi koncerti, na katerih se zbira mnogo ljudi. Zaupniki so k demonstraciji došlo delavstvo opozorili, da je pohod po mestu in shod prepovedan in da bi se naj na drugi dan vršil. Kakor en glas je zadonelo nazaj: mi hočemo das manifestirati, mi se nismo smeli bati vojne nje zlih posledic, se ne bojimo tudi okuženja nalezljivih bolezni! Mi gremo na glavni trg!

Vzlic temu, da je moralo ravno danes, kakor nalašč, delavstvo Westnove tovarne delati, se je zbrala velika množica ljudi, ki je z nošenjem raznih napisov in z glasnimi klici, nikoli več vojne! Živijo svetovni mir! Ven z invalidskim zakonom! Dajte nam kruha in stanovanja! manifestirala skozi celjske ulice do glavnega trga. Na glavnem trgu je veliko zbrano množico nagovoril prvi s. Koren in ji naznanil, da je zborovanje zabranjeno, kar je vzelo ljudstvo z ogorčenjem na znanje. Povedal je namen manifestacije, med govorom je bil mnogokrat z odobravanjem in s protestnimi klici prekinjen. Za njim je govoril s. Krušč iz Trbovelj, ki je bil navdušeno pozdravljen, bil je kratek, ampak za to bolj jedrat, ker je policija gratala od trenutka do trenutka bolj nervozna. Vojni invalidi so oddali sledečo izjavo, katero je s. Koren prečital: Podružnica

udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS v Celju, se kot zastopnica tistih, ki so vsled grozot vojne izgubili zdravje, ude, izgubili svoje, izgubil vse, se pridružujejo in izražajo hvaležnost onim, ki so se iskreno postavili v bran proti novim vojnam.

Dovolj je bolezn! Dovolj socialnega zla!

Sodelujemo za mir! Sodelujemo za ozdravljenje človeške družbe!

Celjski sodrugi si lahko štejejo svojo manifestacijo v čast.

Iz stranke.

Vsem krajevnim organizacijam SSJ, delegatom in vsem bratskim organizacijam, ki pošljejo zastopnike na pokrajinski zbor SSJ v Maribor dne 5. oktobra sporočamo, da se bo vršil v prostorih Ljudskega doma na Ruški cesti. Pričetek točno ob pol 10. uri.

Sodrugi, ki se udeležijo že v soboto seje pokrajinskega načelstva ali občnega zbora Soc. tisk. zadruge in žele imeti preskrbljeno stanovanje naj to takoj sporoče Kraj. pol. org. SSJ v Mariboru poštni predal št. 22, da jim zasigura prenočišče.

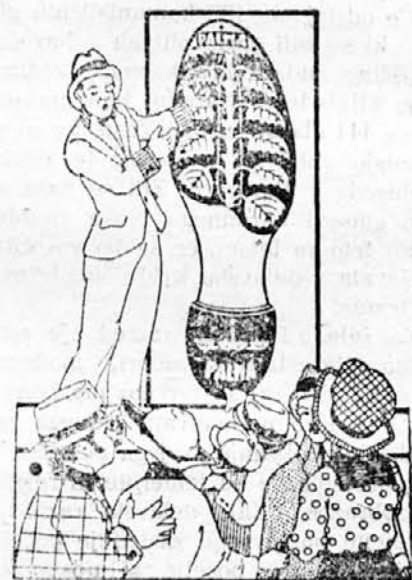
Gospodarstvo.

Delavske banke. V zadnjem času se opaža v mednarodnem delavskem združenstvu močna težnja po ustanavljanju državnih in internacionalnih delavskih bankah. Delavska banka v Nemški Avstriji je že ustanovljena in njeno letno poročilo kaže, da je že denarni zavod prve vrste. Denar vseh hranilnic, zavarovalnic, vseh strokovnih in drugih organizacij ter avstrijske velenakupne družbe se steka v to delavsko banko. Delavske banke so se osnovala na Francoskem in Angleškem in v Ameriki. Značilno j ezlasti hitro napredovanje delavskih bank v Ameriki, katere se lahko že kosajo z močnejšimi prekooceanskimi denarnimi zavodi, da si so bile nekatere osnovane šele pred enim letom. Naš pokret bo moral posvetiti večjo pažnjo tudi tej panogi združnega dela.

Izvrstno zdravilo proti vsem vrstam reumatizma.

Vsled težavnega in napornega dela naš narod mnogo trpi na revmatizmu, a dosti jih je med njimi, ki ne vedo, da se ta bolezen da lahko in hitro ozdra-

viti z Radio-Balsamico dr. Rahlejeva. Že v Rusiji se je dr. Rahlejev posvetil proučevanju tega leka, ter je njegova večletna praksa sijajno uspela. S pred dvema letoma v Sloveniji preizkušenim lekom je dosegel dr. Rahlejev izredne rezultate tako, da je danes njegovo zdravilo poznano kot najboljšo in edino sredstvo proti revmatizmu vseh vrst. O njegovi zdravilni moči potrdijo lahko profesorji, lekarnarji in najbolj pa zahvalna pisma ozdravljenih bolnikov. Radio Balsamica neverjetno hitro pomaga, ter ne pušča nobenih posledic na koži, kakor tudi sreč ni škodljiv. Dve do tri stekleničice Radio-Balsamica ozdravi najbolj zastarel revmatizem. Zdravilo se izdeluje in dobiva v laboratoriju Radio-Balsamica dr. Rahlejeva, Beograd — Kosovska ul. 43.

Palma podpetniki in podplati so najboljši

Izdajatelj:

Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik:

France Vidmar.

Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Ceneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja 70 D, na pol belo 90 D, belo 100 D, boljše 120 in 150 Din, mehko jak puh

200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. — Pošiljatve carine prosto, proti povzetju od Din 300 naprej poštne prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in negajajoče vzame nazaj. Naročila samo na BENEDIKT SACHSEL, LOBEZ št. 82 pri Pilznu, češko-slovaška. Poštne posiljke grede iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

Prva mariborska produktivna zadruga čevljarških izdelkov r. z. z. o. z. v Mariboru, Oražnova ulica št. 4.

Izdelovalnica moških in ženskih čevljev: - Popravila se točno in solidno izvrše.

Prva Mariborska delavska pekarna r. z. z. o. z. v Mariboru, Tržaška cesta št. 37-38, telefon št. 324. Ustanovljeno leta 1898. — Moderno in higijensko urejena pekana-priporoča svoje okusno in verdno sveže pečivo v polni teži. Pečivo se dostavlja tudi na dom.

Konfeksijska tovarna

FRAN DERENDA & CIE.

družba z o. z., Ljubljana. Pisarna Emonska cesta št. 8. Tovarna: Erjavčeva cesta št. 2 nasproti dramskega gledališča. Telefon interurban št. 313 in 249. Brzojavi: Derenda. Najstarejša, najmodernejša in največja tovarna moških, deških in fantovskih oblačil, ter vsakovrstnih uniform po predpisanih krojih. — Konkurenčne cene. Zanesljivi in prvovrstni delavci dobe delo profi kavciji tudi na dom.

Štampilje

iz kovine in gumija izdeluje
graverski zavod
Sitar & Svetek
Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

Vinocet' tovarna

vinskega kisa,
d. z. o. z. Ljubljana
nudi

najokusnejši in najfinejši namizni kis iz pristnega vina.

Dobiva se v vseh podružnicah Konzumnega društva za Slov.

Zahtevajte povsod

JADRAN'

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljše.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadran« kremo, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

ZASTONJ

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebščine, kakor raznovrstna kleparska, kotlarska, kovinostiskarska ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina

Gaspari & Fanninger, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Jugometalija

r. z. z. o. z.

splošna kovinska industrija

Ljubljana, Kolodvorska ulica 18
Telefon št. 729.

Edino

nadomesti in prekosi
okus in redilnost
mesa v hrani.

